

Complexnummer: 525098

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Herenhuis

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

525099, 525100

Woonplaats

Gorinchem

Gemeente

Gorinchem

Provincie

Zuid-Holland

Locatie van het hoofdobject

Grote Markt 16, 4201 EA te Gorinchem

Complexomschrijving

Inleiding

WOONHUIS van het type herenhuis met KANTOOR in een aan de Neo-Hollandse Renaissance verwante bouwtrant met details in Art Nouveau uit 1909. De detaillering in het interieur is in Neo-Renaissance-stijl uitgevoerd. Het ontwerp is van de hand van de architect Johannes de Bie uit Gorinchem. De opdrachtgever was een fabrikant in kalkzandsteen, de heer H.F. de Groot, hetgeen de keuze van het bouw materiaal verklaart. De Groot hield kantoor aan de Zusterstraat.

Omschrijving

Het woonhuis maakt onderdeel uit van de zuidelijke gesloten gevelwand aan de Grote Markt en bevindt zich binnen het beschermd stadsgezicht van Gorinchem. Op Grote Markt (en de daarmee verbonden Groenmarkt) liggen vrijstaande gebouwen, namelijk een kerk uit 1851 in Neo-Romaanse stijl, het Neo-classicistische stadhuis uit 1860 en een Wilhelminafontein uit 1898. Het pand ligt tegenover de kopse gevel van het stadhuis. Ter linkerzijde van Grote Markt 16 bevindt zich een - via het MSP (MIPnr. ZH-NS-221-34) als rijksmonument aan te wijzen - dubbel herenhuis, eveneens van architect J. de Bie. Het woonhuis bevindt zich op een diepstekend perceel, dat doorloopt tot en met de Zusterstraat. Aan deze straat bevindt zich het voormalige kantoor van de opdrachtgever, dat zich voegt in de gesloten gevelwand van de Zusterstraat. Tussen het woonhuis en het kantoor bevindt zich een tuin.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het complex Grote Markt16; Zusterstraat 6 is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde.

Het woonhuis met kantoor heeft cultuurhistorische waarde als voorbeeld van bedrijfsvoering aan het begin van deze eeuw.

Het woonhuis met kantoor heeft architectuurhistorische waarde vanwege de karakteristieke vormgeving in Neo-Hollandse Renaissance stijl met elementen uit de Art Nouveau, de detaillering en het materiaalgebruik.

Het woonhuis heeft stedenbouwkundige waarde als onderdeel van de gesloten gevelwand aan de Grote Markt en vanwege de beeldbepalende ligging binnen het beschermde stadsgezicht van Gorinchem.

Het woonhuis met kantoor is gaaf in hoofdvorm, detaillering, materiaalgebruik en interieur.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 525099

Status rijksmonument
Inschrijving register* 21 mei 2002
Kadaster deel/nr 82945/13

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Gorinchem Gorinchem Zuid-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Gorinchem

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Gorinchem D 4116

Omschrijving**

Inleiding

WOONHUIS van het type herenhuis in een aan de Neo-Hollandse Renaissance verwante bouwtrant met details in Art Nouveau uit 1909. De detaillering in het interieur is in Neo-Renaissance-stijl uitgevoerd. Het ontwerp is van de hand van de architect Johannes de Bie uit Gorinchem. Het pand ligt aan de Grote Markt in het centrum van Gorinchem en maakt onderdeel uit van de gesloten gevelwand aan de zuidzijde van de Grote Markt.

N.B. Aan de keuken was oorspronkelijk een lagere bijkeuken gebouwd, die inmiddels is afgebroken.

Omschrijving

Het huis is opgetrokken in schoonmetselwerk van kalkzandsteen (kruisverband) vanuit een langgerekte, samengestelde plattegrond. Het voorhuis bestaat uit drie bouwlagen onder een plat dak met aan de voorzijde (ter hoogte van de rechtertravee) een dakschild, dat doorbroken wordt door een dakkapel. Dit schild, het platte dak en de erker worden beëindigd door een uitkragende goot op gootklampen. Aan de tuinzijde bevindt zich een serre van één bouwlaag onder een plat dak, een tweelaagse uitbouw met plat dak en een éénlaagse uitbouw met een lessenaarsdak (het gedeelte waarin zich de keuken bevindt) waarvan de zuidgevel gepleisterd is. Het lessenaarsdak is gedekt met Muldenpannen. In de tweedelige voorgevel (noordgevel) wordt de rode steen afgewisseld met kunststenen (imitatie zandsteen) lijsten. De lekdorpels, onderdorpel en neuten van de entree, stoep en stoepalen van de voorgevel zijn van natuursteen. De kozijnen, ramen, deuren, gootlijsten, -klampen en -klossen zijn van hout. In de erker zijn rijk gedetailleerde ijzeren ankers verwerkt. De bovenlichten van de schuiframen bevatten roeden of zijn voorzien van gekleurd glas-in-lood. De voorgevel bestaat uit twee delen. Vóór het huis bevindt zich, zowel links van de entree als rond de granito stoep (voor het rechterdeel van de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

gevel) een hekwerk van natuursteen en gietijzer. In de smalle linkertravee bevindt zich de entree, die overkapt wordt door een risalerende erker met balkon. De entree bestaat uit een hardstenen trede, een getoogde entreedeur met ruiten, gietijzeren hekwerk, gesneden profileringen en panelen, kunststenen aanzet- en sluitstenen. Voorts boven de entree een waterlijst en drie boogvormige vensters met gekleurd glas-in-lood en kunststenen penanten. De erker wordt ondersteund door uitgemetselde consoles, die bestaan uit geprofileerde kunststenen en kalkzandstenen delen. In de erker bevinden zich drie rechtgesloten vensters met boogtrommels (afgesloten door een rollaag), waarvan één aan de voorzijde. Het balkon boven de erker is uitgevoerd met aan weerszijden een stenen borstwering en aan de voorzijde houten latwerk. De dubbele, naar binnen slaande balkondeuren zijn voorzien van zij- en bovenlichten. Het geheel is gevat in een boogvormige gevelopening. De bredere rechtertravee bevat op de eerste bouwlaag twee rechtgesloten vensters met in de boogtrommels grafitto. Op de tweede bouwlaag bevindt zich een groot getoogd, driedelig venster met meerruits bovenlichten. Op de lekdorpel en de tussenstijlen is een ijzeren vlaggemasthouder bevestigd. De verticaliteit van de gootklampen is versterkt door uitspringend metselwerk eronder. Deze verticale accenten worden verbonden door een uitgemetselde horizontale lijst. De houten dakkapel bevat schuiframen.

De achtergevel bestaat uit lichtgrijze steen in combinatie met speklagen en strekken van rode kalkzandsteen. In de achtergevel bevinden zich samengestelde ramen met onder meer dubbele balkondeuren.

INTERIEUR. Het nagenoeg gave interieur heeft de historische indeling grotendeels behouden. Het deels onderkelderde woonhuis bestaat uit een begane grond en twee verdiepingen. Op de begane grond bevindt zich links een tochtportaal en een gang met het trappenhuis. In het midden van de gang bevindt zich een bordestrap met eclectische trappaal en balusters, een trapkast en de toegang tot de kelder. De kelder heeft kalkzandstenen troggewelven met ijzeren liggers en een venster met koekoek aan de zijde van de achtergevel. Aan het einde van de van voor naar achter doorlopende gang bevindt zich de keuken. Zowel de vloer van de gang als van de keuken bestaan uit granito, in de gang aangevuld met mozaïeken sierranden en in de hoeken met slingerende lijnen in Art Nouveau-trant. De plint bestaat uit natuursteen. Rechts van de gang ligt een kamer-en-suite met schuifdeuren met panelen en aan de tuinzijde een serre. Tussen achterkamer en serre bevinden zich eveneens schuifdeuren met ruiten. Zowel in de voor- als in de achterkamer bevinden zich stucplafonds en schouwen van zwart marmer. In het centrum van de stucplafonds zijn bloem- en bladmotieven en engelenhoofdjes verwerkt. Op de verdiepingen bevindt zich een aantal paneeldeuren en op de eerste verdieping in de voorkamer een zwart marmeren schouw.

Waardering

Het woonhuis is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde:

- als voorbeeld van een woonhuis uit het begin van de 20ste eeuw en vanwege de combinatie met de bedrijfsruimte.
- vanwege de karakteristieke vormgeving, detaillering, materiaalgebruik en historische indeling.
- vanwege de stedenbouwkundige waarde als onderdeel van de zuidelijke gesloten gevelwand van de Grote Markt en vanwege de beeldbepalende ligging binnen het beschermde stadsgezicht van Gorinchem.

Het woonhuis is gaaf in hoofdvorm, detaillering, materiaalgebruik en interieur, zowel qua indeling als qua detaillering.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Werk-woonhuis

Functie

Kantoorwoning

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 525100

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	21 mei 2002
Kadaster deel/nr	82932/13

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Gorinchem	Gorinchem	Zuid-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Gorinchem	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Gorinchem	D			4116

*Omschrijving***

Inleiding

KANTOOR, behorende bij het woonhuis aan de Grote Markt, gebouwd in 1909 in de stijl van de Neo-Hollandse Renaissance. Het pand maakt onderdeel uit van de gesloten gevelwand aan de Zusterstraat.

Het ontwerp is van de hand van de architect Johannes de Bie uit Gorinchem.

Omschrijving

Het éénlaagse bouwvolume met plat dak is opgetrokken vanuit een rechthoekige plattegrond. De voorgevel (zuidgevel) aan de Zusterstraat is opgetrokken in rode kalkzandsteen in combinatie met kunststenen dekplaten en aanzet- en sluitstenen. De kozijnen en lekdorpels zijn van hout. De voorgevel wordt geleed door drie traveeën, die geflankeerd worden door naar voren springende lisenen, die boven de gevel uitgebouwd zijn. De linkertravee bestaat uit een rechtgesloten venster met boogtrommel en schuifraam met driedelig bovenlicht. Boven het venster bevindt zich een tweedelig boogfries, dat afgesloten wordt met een waterlijst. Tussen de uitgebouwde lisenen bevindt zich een gemetselde borstwering met kunststenen dekplaat. De middentravee bestaat uit een rechtgesloten venster met een samengesteld raam, waarin twee schuiframen met driedelig bovenlicht zijn geplaatst. Het geheel wordt bekroond door een strek in gedrukte boogvorm, die in het midden gesloten wordt door een diamantkop. In de rechtse travee bevindt zich de entree met hardstenen stoep. De lisenen zijn hier decoratief en trapsgewijs uitgemetseld. De gevel aan de tuinzijde (noordgevel) is opgetrokken uit lichtgrijze kalkzandsteen met rode speklagen en strekken. De entree bevindt zich links.

INTERIEUR. Het voormalige kantoor heeft de historische indeling grotendeels behouden. In de gang ligt een polychrome tegelvloer

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

met gestileerde bloem- en bladmotieven. De houten deurkozijnen zijn voorzien van gehoute paneeldeuren en hardstenen neuten en dorpels.

Waardering

Het kantoor is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde:

- vanwege de voormalige functie en als uitdrukking van bedrijfsvoering aan het begin van deze eeuw.
- vanwege de karakteristieke vormgeving, detaillering en materiaalgebruik.
- vanwege de ensemblewaarde door de ruimtelijk-functionele relatie met het woonhuis aan de Grote Markt 16 en stedenbouwkundige waarde als onderdeel van de gesloten gevelwand aan de Zusterstraat.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Werk-woonhuis

Functie

Kantoorwoning